

En kall februarinatt 1986, -27°C , inträffade ett fenolutsläpp vid Nobel industrier AB, Stockviksverken i Sundsvall.

Utsläppet inträffade i samband med en läcka utanför Castor fenolhartsfabrik och ca 50 ton flytande 70°C fenol rann ut genom en trasig bottenventil på en fenoltank.

Vid framkomst: Konstaterades att stora mängder fenol runnit över cisterninvallningen som rymde ca 15 ton

Åtgärder: Avspärning utfördes av industribrandkår och polis. Pågående lossning från en båt stoppades och personalen evakuerades. Kemdykare anordnade med hjälp av baklastare en yttre invallning av sand.

Omöjligt att täta p g a att cisternens avstängningsventil var placerad i botten på cisterninvallningen så att den täcktes av helt flytande 70°C fenol. Ca 8 ton fenol pumpades från fenoltankarna in i processhallen för förvaring

Beslut: Eftersom fenol snabbt stelnade i kylan (fenol stelnar redan vid 41°C) beslöts i samråd med hälsovårdsinspektören att låta fenolen ligga kvar tills den stelnat.

Vad man inte visste var att det trots industrins försäkran om att så inte skulle vara fallet fanns en dold avloppsbrunn inom den yttre skapade invallningen. 1-5 ton fenol kom denna väg ut i avloppsnätet.

Reningsverket stängdes omedelbart när faktum konstaterats. En tusendels milligram per liter vatten räcker för att göra det odrickbart.

Erfarenheter:

Invallning kring cisterner för farliga kemikalier bör kunna kvarhålla all den vätska som kan läcka ut ur cisternerna. Eventuella avstängningsventiler bör inte vara placerade i botten på invallningen. Avstängningsmöjligheter bör finnas utanför invallningen. Vid utsläpp av farliga kemikalier bör alltid reningsverket kontaktas, även om det inte tros finnas avloppsbrunnar inom område för utrunnen vara.